

# Latweefchu Uwises.

Ur augstas Gewefchanas = Kummissiones siiau un nowehleschanu.

Nr. 34. Zettortdeenâ 20tâ Augusta 1831.

Zelgawa 7tâ Augusta.

Muhfu wissfcheligais Keisers us preekschanechanu ta augsta Karragubernatora no Nihgas, Generalgubernatora no Widssemnes, Iggaunu un Kursemnes, Generalleitenanta, Senatora un Brunnineeka Baron von der Pahlen, teem Palanges semneekem Indrik Freinann, Frix Freinann un Andrei Skiz par atmaksfchanu preeksch no winneem tai Palanges karraspehku nodallifchanai prett teem Leifchu dumpineekem parahditu kalposchanu un par to dallibasnemfchanu pee tahs notiffufchas kaufchanas, to fudraba gohdasihmi ar to wirsrafstu: „par teem kas few nodewufchees“ wissaugstaki lizjis eedoht.

\* \* \*

Lihfs 4tu Augusta pee Nihgas ohsta 1228 fuggi bij atbraufufchi un 1193 isgahjufchi.

Leepajâ 10tâ Augusta deenâ.

Muhfu pilfatâ divi lohiti teizami un mihleti fungi, weenâ deenâ mirruschi, weenâ deenâ paglabbati tappe. Tee bija schwahgeri, kaimini un labbi draugi, tee kohpâ 12 gaddus bij Nihzes pagastu waldijufchi, un abbi weenâ naimnâ, un weenâ kaitê, prohti slakkâ, bes leelahm sahpehm ahtrâ nahwê aigahje. Pirmais bija muhfu burmeistera fungs, Ehrmannis Furgis no Fôlsch, kas 71 gaddus wezs, ohtrais bija muhfu aprinka dakteris, Jannis Wridriks no Wohnhaas, kas 63 gaddus wezs, nomirre. Abbi schee fungi gan drihs 40 gaddus apfahrt Keisaram un muhfu pilfatam bija deenejufchi un

labbu darrijufchi, abbi bija brunnineeku gohdu few nopelnijufchi, abbi zaur taisnibu un mihlfirdibu labbu flawu pee augsteem un semmeem, un wisswairak Wohnhaasa fungs leelu mihlestibu un pateizibu nabbagu laufchu fahrtâ few eegahdajufchi. To warreja pee winnu gohda behrehm redseht, kas schodeen tappe turretas. Preeksch pufsdeenas tappa muhfu nelaika dakteris us kapehtu pawaddihts; ne ween luhgti weefi, bet arri wiffi pilfata fungi, neluhgti, winnu pee rahts namuna ar musihki sagaidijufchi, winna fahrkam pakkat gahje, un neskaitamas scheloschanas affaras no semmu laufchu azzim birre, kurreem winsch bija glahbeis bijis; pehz pufsdeenas burmeistera fungs, kurra lihkis basnizâ bija nolifts, kohschu lihka-spreddiki un truhres-musihki dabbuja, un tapatt, no wisseem rahts un zitteem augsteem fungeem, tâ kâ no leela laufchu pulka pawaddihts, ar leelu gohdu us duffeschanas weetu nowests tappe. Abbi schee fungi Leepajas pilfatâ, kâ Nihzes un Lezzentes pagastâ, ko Fôlscha fungs ilgus gaddus waldija, lehti ne taps aismirsti, jo taisnu peeminnâ paleef fwehtibâ.

— 3.

Nahzeet, wiffas leetas fataifitas.

Tâ dohmaja weens gohdigs fainmeeks schinni draudse, ar wahrdu Buffas Zahnis, us fa-weem raddeem, kaimineem un draugeem fazzih, kas tam mihli bij palihdsejufchi, smukku jaunu istabu ustahht, kur nu zerreja ee-eet un sahht dsihwoht schinni Zahna neddelâ, un ar teem pirmu gohda- un preeka-meelastu tê turreht. Us to bij wiffas leetas jaw fataifitas. Lohgi un



durwis tikkai bij wehl eezellamas (bet arri jaw bij gattawas) un krahne wehl pabeidsama, fur, ja dauds, kahdas deenas darbs wehl buhtu bijis. Par to maisite wehl wezza ehkã fluã zeyta; bet ir nelaiime lihds fataisita. Zo wezza krahne besprãhtigi pahrfurreta, ugguns tikke wallam, un aprihje ahtri stiprã wehja laikã ne ween wezzu ehku, bet arri jauku jaunu istabu lihds; ir zittu bandineeka flehtinu un fuhtinu, kas pawehjam stahwedamas, wiffas nobehge ar breefmigu leesinu. Tẽ nu bij wiffas leetas gan fataisitas, tomehr ne us preefeem, bet us raudahm; un kainini nahze un atffrehje ir neluhgti, tomehr ne us meelastu, bet us glahbschanu. — Tẽ nu nabbaga wihrãm atfal leels frusts un jaunã ruhpes, tomehr wiffem arridsan schãhs leelas mahzibas klast: 1) Daudsreis un daschadi laizigi preefi zilwekam isuhd kã no rohkahm, un pahrtãifahs par raudahm; tad nu gan labbi darrihst, jo wairak pehz tahdeem preefeem dsihstees, kas nesuhdami bet paleef, kas irr garra un dwehseles jeb swehti preefi. 2) Ta wezzu wezza gudribas sima un mahziba: Ar ugguni ne warr deewsgan fargatees. Zo lai jelle ikweens apdohma un peeminn, kam ween kahda darrischana ar to irr.

Schulz.

Kursemmes flahstu = gramata.

(Stattees Nr. 27.)

Bet tad arri augst no tahdas kauschanas un uswarreschanas. Ko dohma! us 50 gaddeem fluã nu meers derrehts ar Moskawitereem. Wiffi basnizas pulksteni Pleskawã fluddinaja un pagohdinaja scho meera derribu, ko abbi walbneeki wehl apstiprinaja swehtu frustu skuhpstidami, un turreja arri gohdam scho ilgu meeru lihds paschu gallu. Pehz kahdeem gaddeem Plettenbergs wehl derreja ihpaschu draudsibu un beedribu ar Kreeweem, kupscheschanas pehz. Nu isgahsahs muhsu Plettenberga flawa par wiffu pasfauti. Wahzu Keisars pagohdinaja winnu, to usnemdams Wahzsemmes Keelkungu pulkã, jeb walbneeku fahrtã un zilti to pazilladams. Winsch

bij tik turrigs ka tas liffe selta = naudu kalt, un tahds selta gabbals tobrihd maksaja 20 dahlderus. No scha laika tam wiffur tas gohda uswahrdõ fluã dohts: leela is. Winsch pabeidse buhweht Nihgas pilli kas wehl tur stahw, un apstiprinaja Nihdsineekeem sawas wezzas pilfata teefas, brihwesibas un wallas. Zapatt arri 1525 winnu tizzibas brihwesibu. Prohti ap to paschu laiku dsihwoja un mahzija arri Lutteres, un bij Wahzsemne lihds ar zitteem mahziteem wihreem fahzis tizzibu pahrtihriht, no pahrleeku dauds zilweku eestahdischanahin, leekahin mahzibahin un peeliffumeem. Schi tizzibas isfkaidroschana isgahsehs tudal lohti ahtri pahr wiffahm semmu semnehm, un pasauls zilweku tai peefritte wiffas mallas. Ta arri peemuns, fur Luttera mahzibai, tik ko winna zehlahs, tudal pulks zeenitaju gaddijahs. Bet sinnan arri prettineeku deewsgan, wiffuwairak stary kattolu basnijungeem, muhkeem, bissapeem, wirsbissapeem un pascha pahwesta. Tee spahrejahs wiffã spehkã prett Ewangeliumu, un bij wiffur gattawi prettineeki un stihwi eenaidneeki, fur to gribbeja eetaisih. Zapatt arri schẽ Kurssemne un Nihgã, fur ilgs un itfin leels nemeers zehlahs, jaunã tizzibas pehz, ko wirsbissaps gribbeja ar warru apspeest un pagallam deldeht. Kad nu arri Kurssemne dauds Luttera zeenitaji bij, tad fabeedrojahs Nihdsineeki ar Kurssemnes muischneekeem 1532, fawu Ewangeliuma-tizzibu atfal ar warru un spehku aisstahweht un apfargagt. Un tẽ schahdã laikã un buhschanã rahdijahs Plettenbergs pateefi kã prahtigs un flawejams walbineeks. Pats gan ne warreja kattolisku tizzibu atstah, fawa ammata dehl, pats augstakais wirsneeks buhdams to swehtas Wahrias karrotaju, nei arri gan gribbeja fawã wezzumã wiffem redsoht tizzibu mainiht. Bet fawã firdi un prahtã Ewangeliuma swehtu gaismu labpraht usnemdams un zeenidams, tas ne ween it ne weenu ne speede woi eenihdeja tizzibas pehz, neds kahdam leedse tizzibu zeenih kurreu gribbedamu, bet winsch arri palihdseja, teem kas jaunu tizzibu labpraht peenehme, tohs fargadams un aisstahwedams fawã tizzibas brihwesiba un drohschiba. Raug, un ta Luttera mahziba irr eesaf-



nojusees schinnis semnēs Plettenberga lai-  
kã, tam par paleekamu peeminnu un slawu. Ar  
winna sinnu farakšija Jahnis Brisman 1530  
to pirmu basnizas = teefas = grahmatu, preeksch  
Widsenmi peh3 Luttera eetaiffchanu. Tã, peh3  
ilgas un gohda dsihwofchanas aismigge Wolter  
Plettenberg 28tã Swetschu mehnescha deenã  
1535 ar sawu wezzunnu Zehfes pilli, us  
krehflu sehdedams. Tè, tur wairak mehds  
dsihwoht, tur weenã afimini wezzã pilli winna  
bilde wehl effohti redsama.

(Turplikam wairak.)

16 t a g r a h m a t a .

W e z z a k e e m .

Deffchu zeemã 12tã Meija deenã 1831.

Mihli wezzakee, wiffi dahrgi mannejee!

Rã Zumš taggad Deewš lihds, woi Zuhš ef-  
feet wiffi weffeli? — Rã Zumš klahjahš, mihli  
wezzakee, woi Zuhš wehl mannis atzerretees?  
— Sirds-brahlišchi, mihlas fwehgerenes, kã  
Zumš eet, woi arween wehl tã mundrei, lustigi  
effeet, kã Zuhš bijat, kad no Zumš schihrohš?  
Ro darra mans frust'behlišch, woi jaw tekka  
par lauku? — Ro darra Kristupinsch? Rã klah-  
jahš muhsu raddcem un draugeem, woi wiffi wef-  
feli? Woi muhsu raddōš kas narw nosizzis, woi  
narw kahds mirris? — Man arween wiffadã wihš  
ittin labbi eet. Muhschigs gohds un slawa muhš  
zeenigam fungam un mahzitajam, kas man us  
gohdu, us to zellu tahš taisnibas irr weddis.  
Sawam mahzitajam, tehwan, kohpejam es to  
warru slaweht, kã taggad fwešchōš laudis, gruh-  
tōš, par dauds gruhōš darbōš kama ne palee-  
ku; — — — — —

Manni mihli! Zuhš warrat brohschi buht, kã  
Zumš kaimu ne darrifschu, es tã gribbu dsihwoht,  
kã Zumš gohds un preeks buhs; — muhschigu  
nesawihstamu krohni sawam mahzitajam, muh-  
schigu fwehtibu sawai tehwu semnei pelnischu.  
Es esnu fwehti apnehmees tã dsihwoht, kã kah-

bureis ar preeka-affarahm, ar meerigu firbi no  
scheienes, no saweem ffohlmeistereem schfirtees,  
lihgsnigã, preezigã garrã, sawu tehwa semni  
aral eerandsiht warru. — — — — — Es esnu  
ittin weffels. — Pee mums jaw wiffas mallas,  
lauki, plawas, kohki saklas, meeschi un ausas  
wirš semnes, jau pulkureis pehrfona leetus bijis.  
Scho pufšfwehtu, neddelu preeksch jauneem was-  
faras fwehtkeem, mehš pufštreschu neddelas  
preeksch atpufschanas, preeksch waffaras fweht-  
ku fwinneschanas dabbusam. Es ar 6 ffohlas-  
bedreem un weenu ffohlmeisteri us weenu leelu  
pilsfahdu prett wakkara pufsi eefchu. Schẽ pul-  
ku, pulku dabbuschu isffattitees, garr pulkeem  
zeemeem, zaur pulks pilsfahteem mehš dabbu-  
sim eet. — — Manni ffohlmeisteri manni mih-  
li isturra. — Ar Deewu paleezeet, wiffi Mihli,  
paleezeet weffeli, tehws, mahte, mihli brahli-  
fchi, mihlas fwehgerenes. Labbas deenas muhš  
raddeem un pasihstameem. — Muhscham Zuhš  
dehls, brahlis, swahgers.

Andrejs.

T e e f a s f l u d d i n a f c h a n a s .

Us pawehleschanu tahš Keiserifkas Gohdibas,  
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,  
tohp wiffi tee, kam kahdas prassifchanas pee ta Wab-  
dakšes muischas fainneeka Lulkufschu Woitschula buh-  
tu, kas nelahga mahju kohpschanas, leelu muischu un  
magasihnes parradu, kã ir inventariuma truhkuma  
dehl, no sawahm mahjahm islikts un par furra man-  
tu konkursis nolikts tappis, usfaukti, lihds 3schu D-  
tobera f. g. pee schihš pagasta teefas peeteiktees.

Waddakšesmuischas pagasta teefa tannf Stã Au-  
gusta 1831. 3

(S. W.) ††† Schulpe Pahwel, pagasta wez-  
zakais.

(Nr. 49.) Trautinann, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahš Keiserifkas Gohdibas,  
ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis ic. ic. ic.,  
no Kalnamuischas pagasta teefas wiffi un jebkurri par-  
radudewei, kam pee ta fainneeka Mas Skaddinu Kri-  
schana, kas sawas mahjas nespehziabas dehl nodewis  
un par furra mantu schi teefa zaur spreedumu no 1mas  
Augusta deenas f. g. konkursi nolikkusi, kaut kahdas  
taisnas mekleschanas un prassifchanas buhtu jeb buht



bohmatu, schein tohy usfaukti un preekschâ aizinati, lai tee, ja ne griib sawas teefas saudeht, lihds 31nu Oktober deenu schi gadda, kas tas weenigais un isflehgfschanas termihns buhs, ar sawahm praffischanahtm un winnu parahdischanahm teefigâ wihjê peeteizahs, un ta wehrâ nem, kas pehz likkumeem turpmaht taps nospreests.

Kalnamuischas pagasta teefa 7tâ Augusta 1831. 2  
(L. S. W.) Jannis Dahrnecks, pagasta wezzakais.

(Nr. 76.) Th. Lehner, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis 2c. 2c. 2c., tohy wiffi tee, kam kahdas taifnas praffischanas pee ta Kalnamuischas fainneeka Kalleiju Lohma buhtu, kas inventariuma truhkuma un zittu parradu dehl, sawas mahjas nodewis, aizinati, lihds 23schu Septembara mehnescha f. g. pee schihs pagasta teefas peeteiftees.

Kalnamuischas pagasta teefa 23schâ Juhli 1831. 1  
(L. S. W.) Sprihde Andreij, pagasta wezzakais.

(Nr. 29.) Fr. Hildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

Us pawehleschanu tahs Keiserifkas Gohdibas, ta Patwaldineeka wiffas Kreewu Walsis 2c. 2c. 2c., tohy wiffi tee, kam kahdas taifnas praffischanas pee ta Jaunseefshates fainneeka Mudsihtu Frizza buhtu, kas inventariuma truhkuma un zittu parradu dehl, sawas mahjas nodewis, aizinati, lihds 23schu Septembara mehnescha, pee schihs pagasta teefas peeteiftees.

Jaunseefshates pagasta teefa 27tâ Juhli 1831. 1  
(L. S. W.) ††† Padambe Krist, pagasta wezzakais.

(Nr. 25.) Fr. Hildebrand, pagasta teefas ffrihweris.

Kad tas Semmihtes basnijunga muifchas kutscheris Indrik Goerchy tanni 9tâ Juhli mehnescha deenâ f. g. nomirris un wianna mantineeki naw simami, tad tohy no Semmihtes pagasta teefas wiffi wianna ihsti mantineeki zaur scho fluddinaschanu usaizinati, lihds 7tu Nowembera f. g. few peeteiftees, un prett atlihdina-

schanu to isdohschanu tahs atfahstas masas mantas prettim nemt, jo zittadi schahs leetas pee schihs pagasta teefas par atlihdinaschanu to peeminnetu isdohschanu pahrdohstas taps.

Semmihtes pagasta teefa tanni 8tâ Augusta mehnescha 1831. 3

††† Ruhje Andreis, pagasta wezzakais.  
(Nr. 35.) U. Brennsohn, pagasta teefas ffrihweris.

No Bramburgas pagasta teefas wiffi tee parradneeki ta Callasmuischas basnijunga muifchas fainneeka Pannu Ahriht Anfscha, kas par sliktu wirtschaptes wefchanu un truhkumu irr apshdsehts, tohy usfaukti, few eefsch to starpu no diwi mehnescheem pee schahs teefas meldetees, zittadi neweens wairs ne taps klauhsit.

Bramburgas pagasta teefa 8tâ Augusta 1831. 3  
††† J. Maisel, pagasta wezzakais.

(Nr. 221.) Janischewsky, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taifnas parradu praffischanas pee ta pee Ahrischmuifchas peederriga fainneeka Jakspehteru Sanderu buhtu, kurram sawas mahjas dehl inventariuma truhkuma atnemas, un par wianna mantu konkurris nospreests, tohy aizinati, lai wifschelaki lihds 29tu Augusta mehnescha f. g. peeteizahs un fagaida, fo likkumi spreedih.

Ahrischmuifchas pagasta teefa 18tâ Juhli 1831. 1  
(L. S. W.) Arifch Jehkabs, pagasta wezzakais.

(Nr. 32.) J. F. Epplée, pagasta teefas ffrihweris.

### Zitta fluddinaschana.

Zai nakti no 19tas us 20tu Juhli f. g. tappa kam kalpam Sprizzim, no Rewelesmuifchas Suttinu Wilia mahjahn, weens farkans firgs (puksi) nosagts, un kursch firgs 5 gaddus wezs, ar baltu masu sismi us peeri un us purni, pee lakla us katru pussi ta spalwa rippaina, un ta aste us wirsu wairak dselten-baita. Kas no schi sagta firga taifnas pehdas parahdih, jeb to atfappehs, labbu pateizibas = naudu dabuh.

Rewelesmuifchas waldischana 12tâ Augusta 1831.

Kas tanni 17tâ Septembara deenâ nolikts Lamperta tirgus eefsch Keel-Wehrse dsimtsmuifchas, dehl Schihdu swehtkeem ne taps schinni deenâ bet 15tâ Septembara turrehts.

Keel-Wehrse 22trâ Juhli deenâ 1831. 1  
Julius von den Brüggem.

Ist zu drucken erlaubt.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostprovinzen: J. D. Braunschweig, Censor.

No. 394.